[redacted]

GONIEC KRAKOWSKI

Redakcja i Administracja
Kraków, ul. Dunajewskiego Nr. 7.
Telefon 2502. - P. K. O. Nr. 151.100.

1000 M

BEZPARTYJNY DZIENNIK ILUSTROWANY

Prenumerata wynosi w Krakowie miesięcznie **M. 23.000**, z odnosz. do domu **M. 25.000**. Zamiejsc. **M. 25.000**. Zagranicą **Mk 50.000**

Nr. 153. — Rok VI. **Kraków, środa 4 lipca 1923 r.** Red. naczelny ANTONI KRZYWY

W państwie krwi, głodu i chorób.

W Rosji szerzy się w dalszym ciągu straszna klęska głodowa, której sekundują dzielnie epidemje tyfusu, cholery i t. d. Ludność rosyjska opuszcza okolice dotknięte strasznemi plagami i wędruje po przez rozległe stepy rosyjskie, koczując na wzór cyganów.

Nowy minister skarbu objął urzędowanie.

Warszawa. (Telefonem od własnego kor.).

Wczoraj objął urzędowanie nowy minister Skarbu p. Linde po uprzednio odbytej dłuższej konferencji z ustępującym ministrem p. Grabskim.

Nowemu ministrowi przedstawili się wczoraj dyrektorowie departamentów i naczelnicy wydziałów Ministerstwa Skarbu.

Jak się dowiadujemy, minister Skarbu p. Hubert Linde **zatrzymuje na razie stanowisko prezesa komitetu dyrekcyjnego P. K. O.** Zastępczo funkcje jego spełniać będzie wiceprezes P. K. O. **Żelechowski.**

*

Obecny minister skarbu p. **Hubert Linde** pochodzi z Małopolski Wschodniej, ur. w r. 1867 w Śniatynie, wykształcenie średnie otrzymał w Stanisławowie. Studja uniwersyteckie kończył na wydziale prawniczym we Lwowie. W r. 1892 wstąpił do służby państwowej w charakterze urzędnika Ministerstwa poczt i telegrafów. Jednocześnie interesował się p. Linde bardzo żywo życiem organizacyjno-społecznem. Był organizatorem i członkiem T. S. L. i na tem polu chlubnie się zapisał jako długoletni członek zarządu tej instytucji.

Wojna światowa zastała go na stanowisku naczelnika poczty w Tarnowie.

Po ustąpieniu zaborców w r. 1918 p. Linde przedstawił Komisji Likwidacyjnej w Krakowie szczegółowo opracowany projekt organizacji Pocztowej Kasy Oszczędności. Na początku r. 1919 został mianowany ministrem poczt i telegrafów w gabinecie Paderewskiego i na tem stanowisku zasłużył się około rozszerzenia sieci urzędów pocztowych i telegraficznych; zorganizował też w myśl opracowanych przez siebie planów **P. K. O.**, która **w dniu 31 marca 1919 rozpoczęła swą działalność.** Po ustąpieniu ze stanowiska ministra poczt i telegrafów został prezesem komitetu dyrekcyjnego P. K. O. i poświęcił się tej instytucji. Za jego rządów P. K. O. niezwykle się rozwinęła, uzyskała na prowincji szereg własnych gmachów (Kraków, Poznań, Katowice itd.).

Może we wrześniu przestaniemy drukować pieniądze

Telefonem od własnego korespondenta.

Warszawa.

Podatki do kas skarbowych wpływają coraz lepiej, co świadczy o znacznych postępach naszej administracji skarbowej. Dotychczas główną rolę w naszym systemie podatkowym odgrywały z konieczności podatki pośrednie, wskutek samodzielnego podwyższania przez Rząd odnośnych stawek, w najbliższym czasie jednak wskutek uchwalenia przez izby ustawodawcze podatków przemysłowego i gruntowego w nowem ujęciu spodziewać się należy znacznego wzmożenia wpływów z podatków bezpośrednich.

Z kół, zbliżonych do Ministerstwa Skarbu, dowiadujemy się, że przewidywane jest zrezygnowanie z fatalnych usług prasy drukarskiej już w pierwszej połowie września. Ostatecznie **jednakże zależeć będzie od uchwalenia nadzwyczajnego podatku majątkowego i od szeregu innych okoliczności.**

Dokoła dymisji
ministra skarbu Grabskiego

Dymisja ministra Skarbu, p. Władysława Grabskiego wywołała nietylko w sferach politycznych i ekonomicznych, ale także wśród najszerszych kół społeczeństwa w kraju duży, zupełnie zrozumiały oddźwięk.

Właściwie zarówno przewidujący politycy, jak orjentujący się w sprawach skarbowych finansiści i odczuwające na własnej skórze eksperymenty p. Grabskiego społeczeństwo, wyczekiwało ustąpienia p. Grabskiego i w pewnych ramach nawet głośno za nią oświadczało się.

Mimo wszystko dymisja jest niespodzianką.

Motywy dymisji p. Grabskiego, wyłuszczone w jego liście do Prezydenta Ministrów nie są bynajmniej szczęśliwe w argumentacji. Dowodzi tego oświadczenie premjera Witosa, wygłoszone w dniu dymisji, wobec przedstawicieli prasy, a streszczające się w kategorycznej enuncjacji, że gabinet jest zdziwiony motywami dymisji, jakie p. Grabski podaje w swem piśmie, albowiem nie było nigdy między nim, a resztą Ministrów zasadniczej dysharmonji.

Objawiła się ona co najwyżej w różnicy poglądów **o znaczeniu drugorzędnem.** A mianowicie, podczas gdy cały obecny Rząd domagał się od p. Grabskiego zastosowania ostrych kroków przeciwko spekulantom walutowym i bankom dewizowym, p. Minister Skarbu, po wielu trudach dał się wprawdzie przekonać, wydał zarządzenia, ale w momencie, kiedy skutek ich zaczął się bardzo pomyślnie realizować wycofał się ze stanowiska twardej ręki.

Drugim powodem dysharmonji była dyskusja nad udzieleniem zaliczek na podwyżki drożyźniane dla urzędników państwowych, przyczem p. Minister zachowywał się opornie wobec konieczności załatwienia tej sprawy i opierał się daniu pomocy rzeszy urzędniczej, zaskoczonej wzrostem drożyzny.

Trzecią wreszcie przyczyną dysharmonji między p. Grabskim a stronnictwami obecnej większości sejmowej i rządowej, były projekty p. Ministra Skarbu, zmierzające do przeforsowania ustawy o złotym teoretycznym.

Istotnego i zasadniczego zatargu jednak nie było.

Rząd parlamentarny mógł przecież już od pierwszej chwili tworzenia się wyeliminować ze swego grona p. Grabskiego; jeżeli pozostawił go jednak na tem stanowisku, to chciał dać wyraz **swojej dbałości o ciągłość pracy w dziedzinie naprawy Skarbu i o konsekwencję w gospodarczej odbudowie kraju.** Jakichkolwiek bądź żądań politycznych nie stosował tworzący się Rząd wówczas wobec p. Grabskiego i nigdy w toku następnej współpracy na tle politycznem starć nie było; dlatego oświadczenie p. Grabskiego w tym punkcie jest **zdumiewające.** Jeżeli chodzi o poparcie dla p. Grabskiego w jego projektach ustawowych w Sejmie, to również nie może się skarżyć p. Grabski na to, ażeby obecny gabinet i sejmowa większość czyniły mu jakiekolwiek trudności w tym kierunku.

Stwierdzić natomiast można, że wystąpienie obecne p. Grabskiego zredagowane jest w taki sposób, **iż musi być zrozumiane, jako kamień rzucony pod nogi obecnemu Rządowi.** A postępek p. Grabskiego jest już drugi w tym

rodzaju, w stosunku do stronnictw narodowych.

Ostatecznie nie stało się nic złego. Przyznajemy: p. minister Grabski miewał dziennie po pięć nawet pomysłów genjalnych, nie umiał jednak wcielać ich w życie, na czem cierpiał Skarb Państwa.

P. Grabskiego obaliło też realne życie, a historja w przyszłości osądzi, czy był on genjalnym reformatorem, którego społeczeństwo nie rozumiało, czy też p. Grabski w sposób genjalny nie rozumiał konieczności realnych, idących w ślad za życiem.

Naprawa Skarbu musi iść. Nie, osoba tego lub owego ministra, nie genjalne teoretyczne plany, ale umiejętność wykorzystywania życia musi być wytyczną człowieka, który weźmie sobie za zadanie naprawę naszych finansów.

Które banki przyjmować mogą waluty zagraniczne na eksport towarów?

Warszawa. (PAT).

Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa komunikuje: Czynności zastępcze przy przekazywaniu należności zagranicznych za wywiezione towary, prewidziane rozporządzeniem ministra skarbu dnia 25 czerwca b. r. (Dziennik ustaw Nr. 62, poz. 465) powierza się w porozumieniu z Ministerstwem następującym bankom:

1) Bank angielsko-polski; 2) Bank cukrownictwa w Poznaniu; 3) Bank dyskontowy warszawski; 4) Bank francusko-polski; 5) Bank francusko-belgijsko-polski; 6) Bank handlowy w Warszawie; 7) Bank handlowy w Łodzi; 8) Bank handlowo-przemysłowy w Łodzi; 9) Bank dla handlu i przemysłu w Warszawie; 10) Bank kredytowy w Warszawie; 11) Bank Kwilecki-Potocki i Ska; 12) Bank Małopolski; 13) Bank Międzynarodowy; 14) Bank Przemysłowców; 15) Bank poznańskiego Ziemstwa kredytowego; 16) Bank M. Stadthagen w Bydgoszczy; 17) Bank Towarzystw Spółdzielczych; 18) Bank Zachodni; 19) Bank Zjednoczonych Ziem polskich; 20) Bank Związku Ziemian w Warszawie; 21) Bank Związku Spółek zarobkowych w Poznaniu; 22) Polski Bank handlowy w Poznaniu; 23) Polski Bank krajowy; 24) Polski Bank przemysłowy; 25) Warszawski Bank Zjednoczony; 26) Ziemski Bank kredytowy; 27) Dom bankowy S. Natanson i Synowie; 28) Dom bankowy D. I. Szereszewski w Warszawie; 29) Bank Ziemiański; 30) Akcyjny Bank Związkowy.

Zmiana na placówce dyplomatycznej w Madrycie.

Warszawa. (Telefonem od własnego kor.).

Z powodu ustąpienia dotychczasowego posła Rzplitej w Madrycie, p. Orłowskiego, obejmuje kierownictwo poselstwa w Madrycie w charakterze charge d'affaires p. Zieliński.

Nowy prezes delegacji polskiej w Moskwie.

Warszawa. (Telefonem od własnego kor.).

Prezesem delegacji polskiej dla spraw reemigracji w Moskwie w miejsce p. Stanisława Zielińskiego, który objął stanowisko dyrektora departamentu administracyjnego w Ministerjum spraw zagranicznych mianowany został p. Tyszka.

Wybuch magazynu amunicji w Bukareszcie.

Londyn. (PAT).

„Times" donosi z Bukaresztu, że magazyn amunicji w pobliżu stolicy został zniszczony skutkiem wybuchu. Zginęło 6 osób a kilka odniosło rany.

Morderstwo polityczne.

Wiedeń. (PAT).

Przed kilku dniami znaleziono w Neulengbach zwłoki niejakiego Konrada Kargera. Sprawcą morderstwa był 19-letni Rudolf Novosat, były uczeń gimnazjalny. Jak podają pisma, zarówno zamordowany jak i mordercą byli członkami oddziału szturmowego partji narodowo-socjalnej. Dzienniki wiedeńskie twierdzą, że zachodzi tu morderstwo polityczne.

Posiedzenie ścisłej Rady wojennej.

Telefonem od własnego korespondenta.

Warszawa.

Wczoraj odbyło się w sztabie generalnym posiedzenie ścisłej Rady wojennej pod przewodnictwem p. marsz. Piłsudskiego, z udziałem ministra spraw wojsk. gen. Szeptyckiego. Po omówieniu nowej ustawy o naczelnych władzach wojskowych, odroczono posiedzenie do dnia dzisiejszego.

Reorganizacja ministerstwa spraw wojsk.

Ze względów oszczędnościowych kasuje się oddziały sztabu generalnego

Warszawa. (Telefonem od własnego kor.).

Jak się dowiadujemy, przygotowywana jest ze względów oszczędnościowych reorganizacja Ministerstwa spraw wojskowych, która polegać będzie na skasowaniu kilku oddziałów sztabu generalnego.

Zniesione będą 3 oddziały z istniejących pięciu.

Również urzędowo administracji ma być zredukowane.

Dotychczas została skasowana sekcja wojsk kolejowych przy Ministerstwie kolei żelaznych.

Dziś rozpoczynają prace komisje

Na Komisji budżetowej będzie nowy minister skarbu.

Telefonem od własnego korespondenta.

Warszawa.

Sejmowa Komisja skarbowa podejmuje w dniu dzisiejszym obrady nad projektem ustawy o podatku majątkowym.

Komisja budżetowa przystąpi dziś do rozpatrzenia budżetu ministerstwa spraw wojskowych.

Ponadto w dniu dzisiejszym pracować będą komisje: administracyjna i opieki społecznej.

Nowo mianowany minister Skarbu p. Linde obecny będzie dziś na posiedzeniu komisji budżetowej.

10 miljardów kredytu na pomoc rolną.

Telefonem od własnego korespondenta.

Warszawa.

Komisja rolna Sejmu przystąpi niebawem do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o przyznanie kredytu 10 miljardów marek na pomoc rolną w bieżącym roku.

Wspomniany projekt przewiduje wstawienie do budżetu Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych dodatkowego kredytu w wysokości 10 miljardów marek na uruchomienie względnie podniesienie wytwórczości zniszczonych wskutek wojny gospodarstw reemigrantów za ziemiach wschodnich.

Pożyczki te mają być w myśl projektu udzielone w złotych obliczeniowych i oprocentowanie w stosunku 6 względnie 10 od sta rocznie za pośrednictwem Państwowego Banku Rolniczego.

Posłowie nauczyciele u ministra oświaty

Telefonem od własnego korespondenta.

Warszawa.

Przedstawiciele Sejmowego Koła nauczycielskiego posłowie: Sołtyk, Mendrys, Kornecki, Sokolnicka i senator Sieliński odbyli z panem Ministrem W. R. i O. P. Głąbińskim dłuższą konferencję w sprawach oświatowych.

Posłowie przedstawili panu Ministrowi poglądy Sejmowego Koła nauczycielskiego i organizacyj nauczycielskich, z któremi pozostają w kontakcie najważniejsze zagadnienia polityki szkolnej i wychowania publicznego. Pan Minister po wysłuchaniu tych poglądów określił swoje stanowisko w poruszonych sprawach. W szczególności pan Minister podziela zapatrywania o konieczności zachowania niezależności szkolnictwa od administracji ogólnej.

Sprawa ta przez Radę Ministrów nie jest jeszcze rozstrzygnięta.

W sprawie sieci szkolnictwa powszechnego p. Minister uznaje za słuszne tego rodzaju rozwiązanie, by uwzględniając stosunki lokalne dążyć do udostępniania najszerszym masom ludności wykształcenia pełnej 7 klasowej szkoły powszechnej jako wykształcenia ogólnego.

Poruszono stosunek szkoły powszechnej do średniej, wykształcenie kobiet, programy szkolne i stosunki służbowe nauczycielstwa.

W końcu p. Minister zakomunikował, iż przesłał Ministrowi Skarbu wniosek o wypłacanie nauczycielstwu szkół średnich należytości za godziny nadobowiązkowe w czasie wakacyjnym.

Prawosławni domagają się zwołania soboru w Polsce

Chcą uregulować obecny stan cerkwi prawosławnej w Polsce.

Telefonem od własnego korespondenta.

Warszawa.

Przedstawiciele mniejszości prawosławnej w Sejmie posłowie Chrucki, Jakowiuk i Serebrennikow po złożeniu Metropolicie Dyonizemu wizyty i dłuższej rozmowie o potrzebach mniejszości prawosławnej w Polsce, nadesłali Metropolicie memorjały, wysuwające postulaty, których przeprowadzenie w życie uważają za konieczne:

1) skasowanie decyzji Synodu metropolji warszawskiej, zabraniającej prawosławnym członkom Sejmu i Senatu występować przed instytucjami państwowemi w sprawach, dotyczących Cerkwi prawosławnej,

2) skasowanie rozporządzenia, wydanego władzom diecezjalnym i wzbraniającego duchowieństwu udzielania wszelkich żądanych informacji prawosławnym członkom Sejmu i Senatu;

3) opracowanie projektu ustawy o stosunku Cerkwi prawosławnej do państwa w Polsce, wzamian czasowych przepisów z dnia 30 sierpnia 1922 r., jako antykanonicznych i antykonstytucyjnych;

4) jak najrychlejsze zwołanie miejscowego soboru w celu uregulowania wewnętrznego stanu Cerkwi prawosławnej w Polsce;

5) natychmiastowe utworzenie specjalnej narady z udziałem przedstawicieli parlamentarnych w celu urzeczywistnienia zadań, wskazanych w punktach 3 i 4-ym.

Ewangielicy Polacy czy Niemcy?

Raz wreszcie muszą się zdecydować i postawić kwestję jasno. — Zerwać nici wiążące ewangielików w Polsce z Berlinem! — Niepolscy obywatele nie mogą rządzić duszami obywateli polskich.

Kraków, 3 lipca.

W Polsce mieszka przeszło miljon ewangelików, którzy należą do najrozmaitszych kościołów ewangelickich. Na terenie środkowych i wschodnich województw Polski jest około 300.000 wyznawców kościoła augsburskiego i 12.000 członków t. zw. kościoła reformowanego. Na Śląsku cieszyńskim około 30.000 ewangelików kościoła augsburskiego, w województwach południowych 60.000 ewangelików kościoła reformowanego, w województwie poznańskiem około 300.000 członków unijnego kościoła ewangelickiego i 7 parafji kościoła staroluterskiego, w województwie pomorskiem około 170.000 członków kościoła unijnego i 1 parafja reformowanego, na Górnym Śląsku około 70.000 osób również należy do kościoła unijnego.

Pod względem języka i narodowości, ewangelicy różnych kościołów dzielą się na dwie części: Polaków i Niemców. Ponieważ między tymi dwoma grupami ewangelików jest w tej chwili duża różnica w pojmowaniu obowiązków kościołów ewangelickich w stosunku do państwa polskiego, przeto zaczynają się dzielić na odrębne kościoły, względnie gminy polsko-ewangelickie i niemiecko-ewangelickie. I tak np. gmina krakowska (polska) i gminy w województwach południowych wstąpiły do kościoła augsburskiego w Warszawie, na czele którego stoi znany ze swego polskiego patrjotyzmu i zasług dla swego kościoła [illegible].

Również 2/3 ewangelików zamieszkałych na Śląsku cieszyńskim [illegible] do kościoła augsburskiego w Warszawie, a tylko 1/3 część w [illegible]. Również i na terenie województw środkowych i zachodnich [illegible] na część polską z [illegible] w Warszawie i niemiecką z siedzibą w Łodzi. Jest to dążność naturalna, która zostanie zapewne prędzej czy później przeprowadzona w całej Polsce. Z obecnych różnych ewangelickich kościołów utworzą się dwa: polski i niemiecki. Należy dążyć, aby ci wszyscy, gdziekolwiek mieszkają, którzy czują i myślą po polsku, a wyznają ewangelicyzm, łączyli się i wiązali swoje [illegible] do kościoła augsburskiego w Warszawie.

W tej części Polski, która przed [illegible] [illegible] do [illegible] pruskiego, istniał [illegible] wyższej [illegible] niemieckiej i [illegible] Rada Kościelna w Berlinie. Po [illegible] 3 lipca 1920 r. [illegible] został [illegible] przerwany. Miejsce [illegible] Rady Kościelnej zajął ewangelicki [illegible] w Poznaniu [illegible] — [illegible] polskie [illegible]. Było to [illegible], ale na [illegible] nie może być ta sprawa załatwiona. Żadne nici między Berlinem a kościołem unijnym w Polsce nie mogą dalej istnieć — nie pozwala na to stanowisko państwa polskiego, oraz [illegible] z [illegible] i [illegible] praktyką w kościele ewangelickim.

[illegible] — w Polsce nie [illegible] obywatele państw innych, o ile jest [illegible], aby najważniejsze [illegible] religijne, związane z obywatelami polskimi [illegible]. Oddziaływanie i wychowanie religijne sięga tak głęboko do duszy człowieka, tak jest związane z jego życiem nie tylko osobistem ale i stosunkiem do państwa, że jest rzeczą niedopuszczalną, aby prawo [illegible], mogło [illegible] w rękach nie [illegible] obywateli. Może te obowiązki pełnić obywatel polski, używający języka niemieckiego, ale nie może ich [illegible] obywatel np. niemiecki. Tymczasem w województwie [illegible] 2/3 pastorów [illegible] obywatelstwo niemieckie a 1/3 pastorów w województwie pomorskiem.

Jeżeli rząd polski w okresie przejściowym chcąc ułatwić [illegible] wyjście, pozwalał na trwanie takich stosunków — to już obecnie władza tolerowanie tego stanu przerwać i przeprowadzić energicznie razem z likwidacją niemieckich majątków, także likwidacje tej pozostałości po czasach przed powstaniem Państwa polskiego. Rzecz naturalna, że w kościele ewangelickim w Polsce nie może być tolerowany ani cień oddziaływania w innym kierunku jak bezwzględnej lojalności i wierności dla Państwa, w obrębie którego kościół działa i które daje temu kościołowi oparcie i osłonę.

Wykaz weteranów powstań narodowych.

Na zasadzie ustawy z dnia 23 marca 1922 roku i rozporządzenia wykonawczego, przez komisję kwalifikacyjną dla weteranów powstań narodowych 1831, 1848 i 1863 roku, przy Ministerstwie spraw wojskowych, został obecnie opracowany i wydany Nr. wykazu imiennego weteranów.

Obejmuje on 242 nazwiska w tem 139 zmarłych już, a jedynie 103 żyjących obecnie. — Wśród żyjących do dziś weteranów, podanych w tym wykazie, najstarszy jest weteran Szymon Piotr Ignatowski, liczy 93 lata.

Wykaz wydawany jest przez M. S. W. jako dodatek do dziennika personalnego.

Tajemnicze narady majora szpiegów niemieckich w Gdańsku

Czy to nie ma na celu wywołania rozruchów antypolskich w Gdańsku?

Gdańsk (A. W.)

W ostatnich czasach coraz częściej zjeżdżają się do Gdańska różni generałowie obecnej armji niemieckiej i odbywają tajemnicze narady z byłymi wojskowymi wyższych stopni, zamieszkującymi stale w Gdańsku oraz członkami tutejszego Heimatsbundu.

Stale przebywają w Gdańsku major Magunny, który w czasie plebiscytu na Mazurach i w Warmji prowadził w Sztumie biuro szpiegowskie o werbunek do akcji antypolskiej wśród nauczycielstwa powiatu sztumskiego.

Pogrom czarnej giełdy w Łodzi.

Aresztowanie przeszło 20 czarnogiełdziarzy. — Konfiskata olbrzymich ilości obcych walut.

Donoszą nam z Łodzi:

Władze policyjne miasta Łodzi, dowiedziawszy się potajemnie, iż w związku z obławą przeprowadzoną w Warszawie, czarnogiełdziarze łódzcy czuwają i są przygotowani na każdorazowe rewizje, nie dokonały obławy w czasie haussy giełdowej, przez co uśpiły czujność czarnogiełdziarzy, natomiast zajęły się obserwacją czarnogiełdziarzy, przypominając sobie listę, obejmującą parę set nazwisk, z bliższemi informacjami, co do ich miejsca ich zamieszkania i operowania.

W związku z tem, ubiegłej nocy organa policji śledczej dokonały wielkiej obławy na czarno-giełdziarzy w ich własnych mieszkaniach. Rewizje trwały do późnego rana. Aresztowano przeszło 20 osób, u których znaleziono większe ilości waluty obcej. Aresztowanych oddano do Urzędu śledczego. Po przeprowadzeniu pierwiastkowego dochodzenia przez władze śledczę, aresztowani czarno-giełdziarze zostaną oddani do dyspozycji władz sądowych. Grozi im kara, na mocy nowego dekretu, od roku do 6 lat więzienia i grzywna do 100 miljonów marek.

Ogółem skonfiskowano około 2000 dolarów, kilkaset funtów szterlingów, większe ilości franków szwajcarskich i belgijskich, około 1 miljona marek niemieckich i innych walut, jak leje, korony, franki francuskie i liry.

Na drugi dzień od samego rana liczni członkowie rodzin aresztowanych czarno-giełdziarzy zgłaszali się do urzędu śledczego, ofiarowując **wysokie kaucje za wypuszczenie ich na wolność do czasu rozpatrzenia sprawy.** Władze śledcze powyższe prośby odrzuciły.

„Lecz rękę karaj, nie ślepy miecz“...

Agitacja antypaństwowa na kresach wschodnich wydaje już plony.

Kraków, 3 lipca.

Od osób przybyłych z Kresów Wschodnich z okolic Baranowicz dowiadujemy się, że z powodu prowadzonej agitacji przez elementy antypaństwowe, okoliczni chłopi wstrzymują się od sprzedaży produktów rolnych i gromadzą zapasy po wsiach.

Chłopstwo tłómaczy się tem, że zima będzie bardzo wczesna i ostra i że wiele zapasów ze zbiorów zostanie zniszczonych, więc z obawy przed głodem — żywności własnej sprzedawać nie będą.

Chowanie produktów przez chłopów wywołało w ostatnich dniach szaloną drożyznę na kresach i przerwanie wywozu żywności z kresów na zachód kraju.

Tym szkodliwym objawem odpowiednie władze powinny się bezwarunkowo jaknajprędzej zająć.

Syndykat dziennikarzy polskich na Górnym Śląsku.

W Katowicach założony został syndykat dziennikarzy polskich na Śląsku. Syndykat ten przyjął za podstawę statut dziennikarzy warszawskich.

Dlaczego ros. obywatele przebywają nieprawnie w Polsce.

Jak się dowiadujemy, niektórzy rosyjscy obywatele nieprawnie przebywający w Polsce, nie mając amnestji w Rosji, dotychczas nie wyjechali z Polski. Na mocy starań komitetu ukraińskiego w ostatnich dniach Rosja sowiecka udzieliła im amnestji, a władze polskie odroczyły dla nich termin wyjazdu do 15 b. m.

Dla małżeństwa chce przejść na judaizm.

Do rabinatu warszawskiego zgłosiła się w tych dniach popularna artystka D. K. celem przeprowadzenia formalności przejścia na religję żydowską. Artystka przybyła do rabinatu ze swym narzeczonym i oświadczyła, że urodziła się w Łodzi jako żydówka i za młodu jeszcze została ochrzczona. Obecnie chce wyjść za mąż, lecz narzeczony żąda koniecznie, by przyjęła judaizm. Rabinat polecił jej przynieść wszystkie potrzebne dokumenty i wkrótce załatwi z tem związane formalności.

Organizacja związku karaimskiego.

W ostatnich czasach zauważyć się daje ożywiony ruch wśród drobnych wyznań religijnych w kierunku ustalenia ich stosunku prawnego do Państwa. Ostatnio karaimi wileńscy zwrócili się do władz z prośbą o wprowadzenie stałych przepisów regulujących stosunek Państwa do Związku religijnego karaimskiego. Jednocześnie w porozumieniu z przedstawicielami tego wyznania z innych dzielnic opracowane zostały projekty statutów gmin karaimskich Wilejskiej, Trockiej i Halickiej. Zgodnie z tym projektem najwyższy duchowny karaimski ma zamieszkiwać jak dotąd w Trokach.

Strajk kolejowy wywołali socjaliści i komuniści.

Strajk o podłożu wybitnie politycznem. — Jak prowodyrzy okłamywali strajkujących. — Terror. — Wypłata dodatków drożyźnianych ale i ukaranie winnych.

Kraków 3 lipca.

W obrębie lwowskiej i stanisławowskiej dyrekcji kolejowej prowadzili komuniści już od kilku tygodni wytężoną agitację strajkową. Poseł Łańcucki objeżdżał cały rejon przez miesiąc i pod pretekstem poselskich wieców sprawozdawczych przygotowywał grunt do strajku.

Polityczne cele akcji komunistycznej, prowadzonej z olbrzymim wysiłkiem tuż przed przyjazdem królewskiej pary rumuńsikej nie wymagają bliższych wyjaśnień. Rozchodziło się o

SKOMPROMITOWANIE PAŃSTWA POLSKIEGO WOBEC SOJUSZNIKÓW.

Robota komunistyczna okazała się zbyt słabą w ostatecznym wyniku. Do wybuchu strajku nie doszło w danym terminie. Pracownicy ruchu nietylko nie ulegli agitacji, ale wobec wszelkich zakusów zahamowania ruchu wykazali nadzwyczajną energję i sprawność.

Równolegle z akcją komunistów zorganizowali **socjaliści** nie mniej wytężoną robotę, kierowaną

PRZECIWKO OBECNEMU RZĄDOWI

wśród wszystkich kategorji kolejarzy, ze skutkiem równie znikomym. Jedynie wśród robotników warsztatowych jednej i drugiej dyrekcji, a częściowo w dyrekcji krakowskiej wybuchły sporadyczne **strajki o charakterze politycznym.**

Dla zamaskowania charakteru politycznego i dla wciągnięcia kolejarzy nie objętych agitacją wywrotową postawiono postulaty **ekonomiczne tak wygórowane, że przyjęcie ich było z góry wykluczone.** Inicjatorowie strajku zdawali sobie doskonale sprawę z tego, że rząd nie jest w możności przyznać odrazu dwumiesięcznej pensji dodatkowej, specjalnie jednej kategorji pracowników państwowych.

Uchwałę Rady Ministrów w sprawie tymczasowego 28 procent. dodatku drożyźnianego dla pracowników państwowych przedstawiono jako definitywne maksimum. Jest rzeczą zrozumiałą, że wobec wygórowanych żądań i nadziei zgodnie z określeniem „Robotnika" „uchwała Rządu była iskrą rzuconą na prochy".

Mimo to strajk ograniczył się do warsztatów, służby magazynowej i ogrzewalni. Zastrajkowało razem najwyżej 6000 ludzi.

Strajkuje też niewątpliwie **przymusowo** część praconików nie należących do organiz. komunistycznych i socjalistycznych, ulegając

STRASZLIWEMU TERROROWI

jaki panuje szczególnie w warsztatach lwowskich.

Jeżeli w prasie socjalistycznej sporadyczny strajk jednej tylko kategorji pracowników kolejowych i to nie najważniejszej jest rozdmuchiwany do rozmiarów ogólnego wrzenia, to jest to wierutny fałsz. We wszystkich pozostałych dyrekcjach panuje zupełny spokój.

Wśród właściwych kolejarzy, to jest wśród służby ruchu istnieje **zdecydowany opór przeciwko zanarchizowaniu życia państwowego i gospodarczego pod pretekstem postulatów gospodarczych.** Wobec tego agitacja wywrotowa wszczęta we Wschodniej Małopolsce

NIEMA NAJMNIEJSZYCH WIDOKÓW POWODZENIA.

Ostatnie wiadomości, nadchodzace ze Lwowa stwierdzają, że przygotowany na dłuższą metę strajk kolejowy wygasa w zarodku. Na wszystkich linjach pociągi kursują normalnie.

Oświadczenie rządowe w sprawie wypłacenia dalszego dodatku drożyźnianego, odpowiadającego istotnemu stanowi drożyzny obala silniejsze argumenty agitatorów strajkowych.

Jednocześnie jak się dowiadujemy wszczęto energiczne dochodzenia i surowe kroki zmierzające do ukarania winnych wywołania strajku.

Konferencja prasowa u min. Kiernika.

Dowiadujemy się, że minister spraw wewnętrznych p. Kiernik, wobec zarzutów, które ukazały się w parę pismach, że unika kontaktu z prasą, zwołuje w najbliższych dniach konferencję prasową.

Sprawy emerytalne.

Weszło w życie rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie częściowej zmiany § 20, rozporządzenia z dnia 10 listopada 1921 roku o wykonywaniu ustawy emerytalnej funkcjonarjuszów państwowych.

Rozporządzenie powyższe zostało wydane na podstawie art. 55 ustawy emerytalnej funkcjonarjuszów państwowych z dnia 28 lipca 1921 roku.

Projekt podatku od oświetlenia elektrycznego.

Ministerstwo skarbu wypracowuje projekty nowych podatków.

Warszawa (Tel. wł.)

W ministerjum skarbu zostały opracowane projekty rozporządzeń o podatku od cukru i od nafty i niebawem zostaną rozpatrzone na Radzie ministrów.

Również został opracowany projekt podatku od piwa. W myśl tego projektu podatek od piwa ma być pobierany według ilości słodu użytego do zacieru przy każdej warce. Stawki są określone w **złotych polskich od 1 centnara metrycznego słodu.**

Dalej ministerstwo skarbu opracowuje obecnie projekty ustawy o wprowadzeniu nowego podatku od oświetlenia elektrycznego, który będzie wyrównaniem podatku od nafty, ponieważ obecnie nafta jest opodatkowana : to stosunkowo wysoko, gdy obywatele, korzystające z oświetlenia elektrycznego nie płacą podatku konsumcyjnego zupełnie.

Wreszcie opracowuje się obecnie projekt ustawy, która ma uregulować całokształt **gospodarki spirytusowej. Projekt ten ma być wniesiony do Sejmu po wakacjach.**

Druga pensja dla urzędników państwowych.

Warszawa (Tel. wł.)

Sprawa dodatku drożyźnianego dla urzędników i funkcjonarjuszów państwowych, która wobec ostatnich skoków drożyzny stała się paląca, będzie prawdopodobnie w ten sposób załatwiona, że zostanie wypłacona w niedalekiej przyszłości druga pensja.

Niewyjaśnione jest jeszcze czy będzie od niej odliczone, ostatnio wypłacone 28 procent.

Polskich księży i obywateli

wiązali drutem i żywcem zakopywali w ziemię,

dziś biorą od rządu miljony na oświatę!

W Równem wychodzi ukraińskie pismo **„Dzwon".** Wydawcą jego jest ataman wojsk Petlury, niejaki **Oskiłko,** który wedle warszawskiej „Gazety Porannej" w swoim czasie przelał niemało krwi polskiej w powiecie równieńskim.

Według opinji kół poważnych ataman Oskiłko na wydawanie swojego pisma, którego notabene nikt nie czyta, **otrzymał od rządu gen. Sikorskiego 40 miljonów mk.**

Ciekawa rzecz, czy rząd lewicowców wiedział komu też daje to duże subsydium? Czy wiedział o roli atamana Oskiłki i jego udziale w walkach przeciw Polsce na terenie równieńskiego i częściowo krzemienieckiego powiatów? Czy wiedział rząd gen. Sikorskiego, że **oficerowie i kozacy atamana Oskiłki łapali pol skich księży i polskich obywateli, rozbierali ich do naga i związawszy po kilkunastu razem drutem, żywcem zakopywali w ziemię.**

Po wszystkich tych okrucieństwach ataman Oskiłko nietylko, że przebywa w Równem, ale **wydaje za pieniądze rządu polskiego pismo ukraińskie w duchu szowinistycznym i wrogim dla Polski.**

*

Doprawdy, niezbadanemi drogi chadza w Polsce mądrość polityczna naszej lewicy i rządów naszych!

Podatek majątkowy.

Na najbliższem posiedzeniu sejmowej komisji skarbowej, rozpatrywana będzie ustawa o podatku majątkowem.

Zjazd inżynierów-mechaników w Warszawie.

W końcu września b. r. odbędzie się w Warszawie ogólnopolski zjazd inżynierów mechaników. Hasłem zjazdu będzie wskazanie sposobów wzmożenia wytwórczości drogą postępu technicznego i wydajności pracy, oraz zmniejszenia kosztów wytwórczych.

Regulacja płac w Katowicach.

Onegdaj doszło w Katowicach do porozumienia między pracodawcami a robotnikami w sprawie płac za lipiec. W myśl orzeczeń sądu rozjemczego płace zostają podwyższone o 30% do 15 lipca z pięciodniowem wypowiedzeniem.

Radykalny środek przeciw paskarstwu tytoniowemu.

Z Warszawy donoszą: Starania wydziału zaopatrywania magistratu warszawskiego w ministerstwie skarbu o udzielenie koncesji na sprzedaż tytoniu, cygar i papierosów w miejskich składnicach warszawskich zostały ukończone pomyślnie. W najbliższych dniach kilkadziesiąt sklepów miejskich sprzedawać będzie papierosy bez ograniczeń dla ludności. Miejska sprzedaż papierosów przyczyni się poważnie do zgniecenia i rozwielmożnienia paskarstwa i ukrywania tytoniu w prywatnej sprzedaży.

Plaga przemytnictwa.

W ubiegłym tygodniu wykrył bytomski urząd celny **259 wypadków przemycania towarów i** skonfiskował towary za około 85 i pół miljona marek.

Miljonowe sprzeniewierzenie w Katowicach.

Pewien urzędnik niemieckiego Discontobanku w Katowicach sprzeniewierzył 47 miljonów marek polskich, poczem ukrywał się w Bielsku. Tam go jednak ujęto i odano w ręce katowickiej dyrekcji policji. Aresztowany przyznaje się do sprzeniewierzenia tylko 20 miljonów marek.

Tajemniczy inicjator strajków roln.

Dziki strajk robotników rolnych wybuchł w Sławkowie, Miedoni i Wojnowicach na G. Śląsku. Organizacje oświadczają się przeciw strajkowi. Srajkiem kieruje człowiek obcy, którego dotychczas nikt nie znał, ani też o nim nie słyszał. Właściciele dóbr odrzucają żądania sawiane przez tego kierownika strajku.

Pierwszy zlot sokoli nad polskiem morzem.

W dniach 7 i 8 b. m. odbędzie się w Pucku zlot sokoli 1 okręgu kaszubskiego. Pierwszy ten zlot nad morzem polskiem ma być przedstawieniem się naszego sokolstwa braciom Kaszubom.

Francuzi przystąpili do nowych represji

względem opornych i zbrodniczych Niemców.

Obostrzenia w pasie wzdłuż toru kolejowego. — Rozszerzenie okupacji. Kary za bierny opór i sabotaże. — Rekwizycje pieniężne.

Dortmund. (AW.). Francuskie władze okupacyjne wydały następujące rozporządzenie: Ze względu na to, że w ostatnich czasach dokonywano napaści na posterunki i patrole, **zamyka się całkowicie ruch między godziną 8-mą wieczorem a wpół do 8-mej rano w strefie około 200 metrów po obu stronach toru kolejowego.** Posterunki i patrole otrzymały rozkaz **bezwzględnego strzelania do każdej osoby,** nawet i takiej, która mieszka w domach położonych w obrębie wspomnianej strefy, jeżeli nie stanie na pierwsze zawołanie i nie podniesie rąk w górę. Rozporządzenie weszło w życie z dniem 30 czerwca.

Essen. (AW.). **Władze francuskie zajęły ostatnio dworzec kolejowy Essen-Nord.**

Frankfurt n./M. (AW). Aby urzeczywistnić przerwę w komunikacji na linji kolejowej Frankfurt—Darmstadt, **wyrwano szyny na tej części linji, która idzie z Frankfurtu do Kronbergu.**

Wiedeń. (AW.). W Elberfeld odbyło się posiedzenie robotników przemysłu żelaznego i stalowego, na którym złożono sprawozdanie z kar, jakim ulegli kolejarze niemieccy. Do 16 czerwca skazano ogółem na **223 lat więzienia i 150 miljonów marek grzywny, oraz 250 franków. Skazano 124 kolejarzy, wydalono 6.900 urzędników i robotników, łącznie z członkami familji wydalono 15.900 osób.**

Berlin. (AW.). „Berliner Tagblatt" zamieszcza oficjalne wyjaśnienie francuskie, w sprawie **ostatnich rekwizycji pieniężnych** przez wojska francuskie w Zagłębiu. Rząd francuski w odpowiedzi na zarzuty niemieckie jakoby wojska francuskie „ukradły" ogółem 190 miljardów, przypomina, że **władze niemieckie zaniechały dostaw dla wojsk okupacyjnych, jakkolwiek do tego się wyraźnie zobowiązały.** Tylko z tego powodu musiała komenda francuska dostarczyć sobie potrzebnych sum. Zresztą, podkreśla komunikat, **że zarekwirowane kwoty pójdą i tak na rachunek Niemiec.**

500 krów ofiarą burzy śnieżnej we Włoszech.

Dzienniki włoskie donoszą, że w ostatnich dniach szalały w okolicach Asiago niezwykłe zawieruchy śnieżne, które wyrządziły ogromne szkody. Przeszło 15.000 sztuk bydła znajdowało się w górach, gdy wybuchł orkan śnieżny. Pasterze zaczęli na gwałt spędzać bydło w dolinę, w międzyczasie jednak zginęło 500 krów, mnóstwo zaś rozprószyło się w popłochu po zboczach górskich, tak, że dotychczas nie zdołano ich znaleźć. Przemysł mleczny poniósł skutkiem tego niezwykłego w porze letniej orkanu śnieżnego dużą szkodę, którą obliczają na 15 miljonów lirów.

Kronprinz niemiecki kandydować będzie

na Prezydenta Rzeszy.

Wiedeń. (PAT).

Donoszą z Berlina, że **zwolennicy niemieckiego Kronprinza mają zamiar wdrożyć akcję, aby umożliwić powrót Kronprinzowi do Niemiec.**

W razie jeśli akcja ta odniesie skutek, zamierza Kronprinz Wilhelm przy najbliższych **wyborach kandydować na prezydenta Rzeszy.**

Obrady polityczne nad skompletowaniem Małej Ententy.

Polskę zastępować będzie poseł rumuński. — Przedmiotem obrad ma być przystąpienie Polski i Grecji do Małej Ententy.

Praga. (AW).

W konferencji państw Małej Ententy, która odbędzie się 20 lipca, Rumunja, Czechosłowacja i Jugosławja będą zastąpione przez swoich ministrów spraw zagranicznych. Polska natomiast i Grecja przez bukareszteńskich posłów tych państw.

Jak wiadomo przedmiotem narad ma być między innemi sprawa przystąpienia Polski i Grecji do Małej Ententy.

Również i Albanja wyraziła życzenie wzięcia udziału w konferencji.

Zamordowanie wiceprezydenta Wenezueli.

Wiedeń. (PAT).

Donoszą z Londynu: W Caracas został wczoraj wieczór zamordowany wiceprezydent republiki Venezueli Juan Gomes w swem prywatnem mieszkaniu. Motywy mordu nieznane.

Jak paskarze bolszewiccy ogładzali Rosję.

Z okolic gdzie srożył się głód wywozili bydło i resztki zboża. — Rosyjscy miljarderzy. — Teraz zasiądą na ławie oskarżonych.

W Moskwie odbędzie się wkrótce proces przeciw bandzie zbrodniczych urzędników. Wyzyskiwali oni najbezpieczniej na swoją korzyść klęskę głodową, która nawiedziła Rosję w r. 1921 i 1922. W centralnym komitecie dla walki z głodem utworzono specjalny dział ratowania bydła, który miał **wywieźć 40.000 sztuk zwierząt z okolic głodujących.** W tym celu miano zakupić odpowiednią ilość paszy.

Na czele oddziału stał niejaki Poliszczuk, oraz Topielski, którzy przybrali sobie **całą armję sił pomocniczych.** Jednak zamiast 40.000 sztuk bydła, **wywieziono tylko 4.702, a zamiast 100.000 pudów paszy kupiono tylko 70.000.** To nędzne wyniki kosztowały **nie mniej jak 86 miljardów rubli.** Byki pozdychały z głodu, ale Topielski i jego „sztab" prosperowali wspaniale, zaokrąglali się coraz piękniej i opływali we wszelkie rozkosze. Topielski nakupił w Moskwie zagranicznych walut i złotych przedmiotów, a także 62 obrazy.

W styczniu 1922 roku kupił za 100 miljonów **rubli nowej emisji majątek ziemski i dwa domy w Moskwie,** każdy w cenie tysiąca funtów szterlingów. Na tegorocznych wyścigach wiosennych w Moskwie okazało się, że **najpiękniejsze rasowe konie są osobistą własnością tych „zbawców głodnej Rosji".**

Wobec ujawnienia tych i tym podobnych faktów, 16 osób zostało pociągniętych do odpowiedzialności sądowej.

Patrjarcha Abraham na ambonie kościoła w Angiji.

Sekta „Kościoła cudzoziemców" i jej sztuczki.

Wyznawcy „Kościoła cudzoziemców" w Londynie zobaczyli ze zdziwieniem pewnego dnia na ambonie **Abrahama we własnej osobie.** Nie mamy tu na myśli jakiegoś Abrahama współczesnego, ale **prawdziwego biblijnego patrjarchę, ojca Izaaka.** Oto w jakich okolicznościach zjawił się Abraham przed wiernymi w „Kościele dla cudzoziemców".

Wielebny Thorn, kierownik tego kościoła, zauważył, że jego **kazania nie robią żadnego wrażenia na parafjanach.** Poradził więc sobie w ten sposób, że **przyprawił sobie długą siwą brodę i przybrał się w szatę patrjarchów Starego Testamentu.** Obok niego postępował człowiek młodszy, z brodą czarną, który miał być jego synem.

Pomiędzy ojcem i synem zawiązał się djalog bardzo zajmujący. Abraham opowiadał, że stracił żonę, liczącą 127 lat, następnie opowiedział historję Sodomy i Gomory, co wywarło wielkie wrażenie na audytorjum. Od czasu do czasu Izaak dawał repliki.

Zgromadzenie było zachwycone tym rodzajem kazania i wielebny **ma zamiar znowu wkrótce ukazać się pod postacią Abrahama.**

Jak w Rosji obecnie piją.

„Izwiestja", oficjalny organ sowiecki donosi, że w Rosji po latach przymusowej wstrzemięźliwości pijaństwo rozwija się w całej pełni. Policja odkrywa coraz to nowe „fabryki" spirytusu, które wbrew zakazom produkują „samogonkę" w znacznych ilościach. Mieszkańcy dla „smaku" dodają do niej tabaki i witryolu miedzi. Rzecz prosta, że po wypiciu paru kieliszków człowiek upija się jak bydlę.

Domorosły fabrykant jest pewien bezkarności, gdyż celem uniknięcia kontroli władz wystarczy mu rozstawić na ulicy straże niezwykle czujne, bo opłacane zamiast pieniądzmi — spirytusem.

Długi przedwojenne b. Austro-Węgier

Kto będzie płacił i w jakiej walucie?

Insbruk. (AW).

Zwołana przez komisje reparacyjną **konferencja państw sukcesyjnych dla sprawy uregulowania spłaty długów przedwojennych,** byłej Monarchji Austro-Węgierskiej wobec dawnej zagranicy **zakończyła swoje obrady.** W jej rezultacie wypracowano projekt, który przewiduje **utworzenie wspólnej organizacji wierzycieli zagranicznych** i ochronnych związków tychże wierzycieli, która będzie miała za zadanie przyjmowanie spłat od dłużnych państw, jak również będzie trudniła się **rozdziałem wspomnianych spłat między uprawnionych wierzycieli.** Projekt zostanie przedłożony następnie zainteresowanym państwom sukcesyjnym. Prócz tego konferencja zajmowała się w szczególności **sprawą w jakiej walucie i w jakich rozmiarach mają państwa spłacać swoje długi.**

Proces przeciw rzekomym polskim wywiadowcom w Berlinie.

Wczoraj rozpoczął się w Berlinie proces o zdradę stanu przeciwko Zygmuntowi Nartowskiemu, Henrykowi Białowąsowi i Hunzykerowi, oskarżonym o dostarczanie fałszywych dokumentów polskiej służbie wywiadowczej w Berlinie i Wrocławiu. Dwaj pierwsi oskarżeni są poddanymi polskimi, a trzeci poddanym niemieckim. Oskarżeni znajdują się już od 1921 r. w areszcie śledczym. Oskarżeni przyznają się, że dostarczali Polsce za pieniądze fałszywych dokumentów, bronią się jednak tem, że nie wyrządzili Rzeszy niemieckiej żadnej szkody, gdyż przeciwnie leżało to w interesie Rzeszy niemieckiej, by polska Służba Wywiadowcza została wprowadzona w błąd.

Przewrót w dziedzinie radjotelegrafji

Najnowsze doświadczenia Marconiego sprowadzą **przewrót w radiotelegrafji.** Marconi nadał radiotelegram z Cap Verde do Poldhu (odległość 4.130 km.) i to przy użyciu tylko 240 nitroamperów. Sądzi on, że będzie można zmniejszyć siłę używaną przy telegrafowaniu bez drutu **do dziesiątej części kilowata. Ze stacji o sile 12 kilowatów w Europie będzie można porozumiewać się ze stacją, znajdującą się w Brazylji.**

KRONIKA.

REPERTUAR TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO

Wtorek: „Romans".
Środa: „Romans".
Czwartek: „Romans".

REPERTUAR TEATRU „BAGATELA".

Wtorek: „Grube Ryby" (jubileusz F. Wyszeckiego, występ M. Frenkla).
Środa: „Kolega Crampton" (wyst. M. Frenkla).
Czwartek: „Jastrząb" (występ Junoszy-Stępowskiego).

NOWY CENNIK PIEKARSKI. Wychodząc z założenia, że ustawa o lichwie i cenach maksymalnych na artykuły pierwszej potrzeby, obowiązująca w czasie rozruchów, zamieszek i wojny, obecnie nie jest aktualną, wnieśli piekarze, rzeźnicy i masarze do Prezydjum miasta postulaty, domagające się zniesienia taryfy maksymalnej, a dopuszczenia tych artykułów na rynek wolnej konkurencji, przez którą nastąpić może spadek cen, zwłaszcza gdy Państwo lub miasto poczyni zakupy większych ilości takowych artykułów i rzuci je na targ. Wówczas podaż przewyższy popyt i w ten sposób może nastąpić regulacja cen.

Prezydium m. uchwaliło aż do posiedzenia pełnej rady aprowizacyjnej, która ma rozpatrzyć te postulaty złączonych cechów, podwyższyć ceny pieczywa celem zaradzenia braku jego w następujących granicach: 1 kg. chleba z 70% przemiału 3800 Mk., ciemnego 3000 M., 1 bułka 6 dkg. zwykła 460 Mk., pieczywo wiedeńskie 8 dkg. 800 Mk., 1 rożek 250 Mk. Ceny niniejsze obowiązują od dzisiaj.

OPŁATY OD PODAŃ I ŚWIADECTW. — W myśl uchwały Rady miasta Krakowa, zapadłej na posiedzeniu w dniu 29 maja br. pobierać będzie Magistrat na rzecz gminy m. Krakowa od podań, wniesionych do Mgtu po dniu 30 czerwca br. i od świadectw urzędowych, przez Mgt po tymże dniu wystawianych opłaty dwukrotnie wyższe od dotychczasowych, pobierane na podstawie taryfy, ogłoszonej 2 maja br.

PODWYŻKA CEN TYTONIU. Już od kilku dni dał się zauważyć po trafikach krakowskich kompletny brak wyrobów tytoniowych, co dało położe do pogłosek o zamierzonej nowej podwyżce tytoniu monopolowego. Pogłoski te, niestety, sprawdziły się, bo z dniem dzisiejszym wyroby tytoniowe stają się droższe o 50%, jak nas o tem odpowiedzialne czynniki informują. Cennik szczegółowy niebawem się ukaże.

NOWE CENY BILETÓW TRAMWAJOWYCH ogłoszone zostaną po zatwierdzeniu ich przez Komisję parlamentarną klubów radzieckich m. Krakowa oficjalnie we środę dnia 4 bm., wejdą zaś w życie w ośm dni potem, tj. dnia 12 bm. Komisja tramwajowa uchwaliła je na wczorajszem posiedzeniu w następującej wysokości: dla dorosłych 1500 M., dla urzędników, robotników i wojskowych (ulgowe) 1000 M., dla dzieci i młodzieży szkolnej 500 M., za 1 pakunek 1000 M., po godzinie 10 wieczór ceny podwójne.

ZAMKNIĘCIE STAREGO MOSTU PODGÓRSKIEGO DLA RUCHU KOŁOWEGO. Ze względu na słabą konstrukcję starego mostu na Wiśle u wylotu ul. Mostowej, Magistrat zakazuje przejazdu przez ten most wozami i automobilami ciężarowemi. Niestosujący się do powyższego zakazu ulegną karze do miljona Mk., ewentualnie karze aresztu do 2 miesięcy.

NASZE PORZĄDKI NA KOLEJACH. Ciekawą zaiste jest rzeczą, że w Nowym Sączu na stacji kolejowej bilet osobowy trzeciej klasy z N. Sącza do Krakowa kosztował wczoraj przed południem 27.000 M., popołudniu zaś 16.200 M., co dało podstawę do pogłoski, że Min. kolei żel. zniosło podwyżkę cen biletów, zarządzoną z dniem 1. lipca br. Tymczasem tak, niestety, nie jest — tylko kasjerka, zafrasowana sprawami osobistemi, pomyliła sobie starą cenę, nie przejmując się zgoła powierzonemi jej obowiązkami.

POD FAŁSZYWYM SZTANDAREM. Wobec ukazania się w prasie notatek o zwoływaniu do Krakowa na dzień 1 i 2 lipca zjeździe Wolnego Harcerstwa, Naczelnictwo Związku Harcerstwa Polskiego stwierdza, iż t. zw. Wolne Harcerstwo organizowane przez p. Adama Cielkosza, nie jest uznane przez Biuro Międzynarodowe za organizację skautową o typie Baden-Powellowskim i nie ma nic wspólnego ze Związkiem Harcerstwa Polskiego.

Samobójstwo Bohdanowej Ronikierowej.

Udusiła się pętlą od gorsetu. — Przed śmiercią twierdziła, że jej mąż jest niewinny.

Warszawa. (Telefonem od własnego kor.). W domu przy ul. Widok 6 w Warszawie mieszka 76-letnia Wanda Ronikierowa, ciotka a zarazem teściowa Ksawery Bohdanowej Ronikierowej, której mąż oskarżony był swego czasu o zamordowanie Stasia Chrzanowskiego w pokojach umeblowanych niejakiego Zawadzkiego przy ul. Marszałkowskiej 112.

W słynnym w r. 1912 procesie Ronikier został skazany, ale następnie wypuszczony na wolną stopę. Od tego czasu bawi Ronikier za granicą.

Przed dwoma miesiącami do mieszkania Wandy Ronikierowej przyjechała z zagranicy, prawdopodobnie ze Szwajcarji, Ksawera Bohdanowa Ronikierowa, żona Bohdana. Mając dwa domy w Zamościu, czyniła od dłuższego czasu starania celem sprzedania ich, lecz nieobecność męża w kraju stała temu na przeszkodzie. Niezrażona tem, jeździła do różnych urzędów w Zamościu i Lublinie ale starania jej pozostały bezowocne. Po powrocie z zagranicy popadła w widoczne zdenerwowanie i w rozmowach z otoczeniem mówiła nieraz o zamiarach samobójczych.

Onegdaj koło południa dokonała Ksawerowa zamachu samobójczego w swej sypialni. Sublokatorka Dr. M. Kamińska wraz z sąsiadkami znalazła ją w sypialni na ziemi z szyją zaciśniętą sznurowadłem od gorsetu. Po rozcięciu pętlicy Ronikierowa poczęła wołać:

— Nie ratujcie mnie! Nie chcę żyć! Dajcie mi raz umrzeć!

Pogotowie Ratunkowe przewiozło ją do szpitala. W czasie udzielania pomocy lekarskiej Ronikierowa krzyczała:

— Mój mąż Bohdan jest niewinny, czysty, bez zarzutu; my zaś jesteśmy ofiarami naszej nielubej, niegodziwej matki!

Po kilkugodzinnych męczarniach Ronikierowa zmarła w szpitalu św. Jana Bożego, mając lat 40.

EGZAMIN DOJRZAŁOŚCI NA PAŃSTWOW. KURSACH NAUCZYCIELSKICH (PEDAGOGIUM) W KRAKOWIE odbył się w dniach od 18 do 26 czerwca pod przewodnictwem Dyr. Tadeusza Drapiowskiego i Dyr. Mikulskiego. Do egzaminu zgłosiło się 86 kandydatów. — Otrzymali świadectwa dojrzałości: Bielówna H., Bajówna Z., Czerwińska M., Drapkówna Z., Elsnak T., Gochówna A., Gumułański M., Góralówna A., Górniak M., Kadaś J., Karp St., Kaszuba M., Koluszko B., Marunczakówna St. (cel.), Michalska H. (cel.), Modrzejewski R., Sztuk A., Warchałówna M., Wodniakówna M., Wyrobkówna Z. (cel.). — Bartmańska Z., Beniowska S., Drożdż M. (cel.), Flis R., Grossówna A. (cel.), Jarosówna L., Jelonkówna E., Kabalska Z., Landanówna R., Nowakówna St., Smtdowicz H., Turska R., Tyńcówna K. (cel.), Wiejóska K. (cel.), Wojtaszek Wł., Wojtychówna M., Wolliczkówna A., Wróbska A., Szpiwak Jan. — Billig B. (cel.), Bohlewiczówna M., Buczyńska St. (cel.), Dziubek W. (cel.), Gajewski L., Homzaczkówna S., Jelonek St., Jędrusiak E., Kozubowska K., Kozubowska R., Krajewska St., Krugerówna J., Krzywda M., Kudyk W., Kucharska Z., Löwensteinówna M., Lelek St., Maćkowska W. (cel.), Machowiczówna E., Markusiewicz W., Magierzanka J., Marsówna E. (cel.), Matuszewska J. (cel.), Mayerówna W. (cel.), Michałowiczówna M., Nechayówna M., Ogarek M., Pawlikowska Z., Pańków A., Schweigerówna A. (cel.), Salimirówna H., Świderska R., Szperlak A., Wojnowska Br. (cel.).

WIELKI ZJAZD DO SALIN WIELICKICH dnia 5 bm. Cena biletu ze wstępem do salin 18.000 Mk. Nabywać można bilety włącznie do 4 bm. w T. S. L. ul. św. Anny 3 od godz. 5 do 7 popoł.

PODRÓŻNIK-SZANTAŻYSTA. Organom policyjnym udało się przyaresztować niejakiego Leiba Arona Pika, lat 39, rodem z Łęczycy, rozwiedzionego, który posiadał masę fachów w swem życiu. Najchętniej jednak podróżował po Małopolsce i włócząc się po Krakowie, Wieliczce, Bochni, Tarnowie, Lwowie, Rudkach i innych miastach (w każdem zaś zatrzymując się tylko 2 a. trzy dni), wyłudzał i oszukiwał łatwowiernych ludzi, jak tylko się dało, najczęściej zaś jako wróżbita. Podróżowanie jego jednak się skończyło, bo [illegible] mieszkanie pod „Telegrafem". Poszkodowani nadciągnięci przez sprytnego oszusta zechcą podać Ekspozyturze Śledczej w Krakowie dokładne swe adresy, wysokość wyłudzonych kwot, oraz bliższe szczegóły, wyświetlające działalność oszusta.

OTWARCIE NOWEJ INSTYTUCJI FINANSOWEJ.

Konstytucyjne Walne Zgromadzenie Powszechnego Banku Związkowego w Polsce S. A., który obejmie agendy wszystkich Oddziałów Wiedeńskiego Banku Związkowego w Polsce, odbyło się w Krakowie dnia 30 czerwca.

Nowa instytucja finansowa rozpoczyna swą działalność z kapitałem zakładowym 1 miljarda marek polskich i z funduszem rezerwowym 250 miljonów marek polskich. Na podstawie uchwały powziętej przez Walne Zgromadzenie kapitał ten ma być podwyższony do wysokości trzech miljardów marek polskich. Równocześnie powzięła Rada Zawiadowcza uchwałę założenia Zakładu głównego w Warszawie.

Większość Rady Zawiadowczej składa się z wybitnych przedstawicieli polskiego przemysłu i handlu, ponadto należą do składu Rady Zawiadowczej reprezentanci zagranicznych instytucji finansowych, a mianowicie: Banque Belge pour l'Etranger w Brukseli, Wiener Bank Verein we Wiedniu i Basler Handelsbank w Bazylei.

Prezesem Rady Zawiadowczej wybrany został b. minister Dr. Władysław Stesłowicz.

Ze sportu.

Mistrzostwa okręgowe.

Mistrzowstwa okręgowe piłki nożnej są już wszędzie zadecydowane, aczkolwiek w niektórych okręgach pozostało jeszcze parę gier do rozegrania. Nagół biorąc, nie przyniosły one poważnych zmian w pierwszeństwie, gdyż z wyjątkiem Cracovii i Ruchu (G. Śląsk) wszyscy zeszłoroczni mistrzowie pozostali przy swym tytule nadal, a więc: Polonia (Warszawa), Pogoń (Lwów), Lauda (Wilno), W. K. S. (Lublin), Warta (Poznań), Ł. K. S. (Łódź). Na Pomorzu wyszedł T. K. S. (Toruń), lecz do finałów w tym roku jeszcze nie staje.

Jeżeli jednak chodzi o sposób, w jaki wymienione kluby zdobyły dla swych barw pierwszeństwo, to w porównaniu do roku zeszłego, gdy wychodziły one niemal bez walki, w tym roku większość z nich musiała się mocno napracować, a w Łodzi i Warszawie nawet zadecydować o zdobyciu mistrzowstwa jedynie stosunek bramek faworyta, względnie 3-ci mecz, przy równości punktów w tabeli. Niełatwo zdobywały też Laudzie w Wilnie, Pogoń w Katowicach i Wisła w Krakowie, gdyż mające obok poważnych dla siebie przeciwników, kluby te musiały walczyć o każdy punkt z nadzwyczajną ostrożnością. Jedynie „Pogoń" we Lwowie i „Warta" w Poznaniu zdobyły ponownie gładko mistrzowstwa, pierwsza z jednym rywalem nie rozstrzygniętym, druga bijąc dwukrotnie przeciwników bez większego trudu.

Nadmienić wszakże dla ścisłości trzeba, iż nie ulega formie i zaletom tych drużyn, które już w roku zeszłym doszły do ostatecznego biegu o mistrzowstwo Polski, główna zasługa ich powodzenia leży w tem, że okręgi ich nie posiadają poza tem żadnych godnych przeciwników drużyn. Gdy dla 6-ciu pozostałych mistrzów każda gra mogła przynieść niespodziankę i ewentualną stratę cennego punktu, [illegible] tak daleko [illegible] nad przeciwnikami, zaletami piłkarskiemi, że było to wyłączone [illegible].

W przeciwieństwie do roku zeszłego, ostateczne rozgrywki o mistrzowstwo Polski odbędą się w grupach wschodniej i zachodniej. Do wschodniej stają więc: Polonia, Pogoń, Lauda i W. K. S.; do zachodniej zaś: Wisła, Warta, Ł. K. S. i Pogoń. O ile wnosić można z dotychczasowych wyników poszczególnych mistrzów, walka zapowiada się jeszcze ciekawiej niż w roku

szczytu. Zarówno wschód, jak i zachód posiada obecnie parę klubów, które według opinji sportowej będą głównymi predentami do wejścia do finału, a są niemi zdaje się: Pogoń, Polonja i Warta, Wisła.

Najlepszemi rywalami są bez wątpienia drużyny wojskowych z Lublina i Pogoni z Katowic.

Tak więc trudno obecnie bawić się w jakie kolwiek przewidywania która z drużyn wymienionych zdobędzie w roku bieżącym honorowy tytuł mistrza Polski.

Trzecie prowizorjum budżetowe.

Rząd wniósł do Sejmu projekt ustawy o prowizorjum budżetowem za czas od 1 lipca do 30 września 1923 roku, a więc prowizorjum budżetowe na trzeci kwartał br.

Trzecie prowizorium, na którym oprzeć się ma gospodarka budżetowa Państwa w najbliższych trzech miesiącach polega na automatycznem przedłużeniu kredytów prowizorycznych przewidzianych dla drugiego kwartału b. r. z upoważnieniem Rządu do zwiększenia takowych najwyżej o 25%. Rząd wychodził przy takiem postanowieniu sprawy z założenia, jak o tem mówi z jego uwag do projektu prowizorjum, że drożyzna w III kwartale b. r. nie przekroczy 25 procent, gdyż w ciągu kwietnia i maja wzrosła ona okrągło o 16.7 procent, a zatem w ciągu całego drugiego kwartału nie przekroczy 25 procent, co daje wskazówkę na III kwartał.

Niestety przewidywania te się nie ziściły, jak to można stwierdzić w tej chwili. Drożyzna wzrosła w ciągu czerwca nieproporcjonalnie i nadspodziewanie wskutek niezwykłej hausy kursów walut zagranicznych, wobec czego norma 25% w żadnym razie nie zdoła pokryć nadwyżki wydatków państwowych w III kwartale br. w stosunku do kredytów prowizorycznych, uchwalonych dla II kwartału. W tym stanie rzeczy spodziewać się należy, że rząd wystąpi w komisji budżetowej z wnioskiem o podwyższenie odnośnej normy.

Oczywiście miały Rząd i inną drogę, mianowicie natychmiastowe przystąpienie do heroicznej wprost i na wielką skalę pomyślanej akcji oszczędnościowej. Niestety, trudno się z tego w najbliższym czasie spodziewać, jeżeli się zważy, że akcja Nadzwyczajnego Komisarza i oszczędnościowego znajduje się z konieczności dopiero w fazie przygotowawczej. Sejm zaś rozpocznie się na wakacje, nie załatwiwszy projektu ustawy o naprawie skarbu, który daje nadzwyczajne w tym względzie możliwości i pełnomocnictwa Ministrowi Skarbu, względnie jego organom. Co gorsza, projekt ustawy o Naprawie Skarbu figuruje w wykazie tych projektów ustawodawczych, które komisje sejmowe mają przygotować w ciągu lipca w celu przedłożenia ich Sejmowi na dodatkowej sesji, która rozpocząć się ma dnia 23 lipca br.

Ale w wykazie tym nie figuruje także projekt o trzeciem prowizorjum budżetowem, wobec czego w zakresie budżetowym możemy dojść w III kwartale br. do stanu ex lex, co byłoby rzeczą wysoce niepożądaną, mimo że prowizorjum budżetowe jest samo przez się jedynym półśrodkiem nie rozstrzygającym bynajmniej sprawy. O uchwaleniu przez Sejm preliminarza budżetowego na rok bieżący w obecnych warunkach nie może być mowy przed późną jesienią.

W takim stanie rzeczy należy wyrazić życzenie, aby Rząd wniósł możliwie wcześnie do Sejmu projekt preliminarza budżetowego na rok 1924 i abyśmy nareszcie od roku przyszłego przystąpili do prawidłowej gospodarki budżetowej.

Rok obecny uważać należy w tym względzie za stracony, jakkolwiek p. Minister Skarbu mógł zrobić to, co należało. Niewątpliwie zrobi to zapóźno.

Giełda.

Kraków. (PAT).

Akcje. (Cyfry w tysiącach marek polskich). Tohan 20—27, tr. 26 1/2—25; Żegluga polska 6—7, tr. 6.25—6 1/2; Zieleniewski 520—580, tr. 540—560; H. Cegielski 65—75, tr. 68—75; Parowozy 190—220, tr. 190—210; Trzebinia maszyny 80—90, tr. 81—87; Pociak 80—90, tr. 82—85; Górka cement 700—750, tr. 700—720; Siersza zakłady górnicze 350—400, tr. 265—380; Tepege 150—180, tr. 165—178; Polska nafta 55—75, tr. 62—67; Ojkos 190—220, tr. 210; Syndykat koszykarski 20—30, tr. 24—30; Krakus 55—65, tr. 58; Chodorów 310 do 350, tr. 315—340; Ćmielów 75—100, tr. 90—92; Elektrownia Siersza 30—40, tr. 34—38; Polski Bank przemysłowy 25—30, tr. 26—27; Bank hipoteczny 25—30, tr. 29; Bank małopolski Kraków 25—30, tr. 24—30; Ziemski Bank kred. 29—28, tr. 30—27; Powszechny Bank kredytowy 20—25, tr. 22.

Warszawa. (PAT).

Waluty. Dolary Stanów Zjednocz. 104.000, sprzedaż 105.000, kupno 103.000; marki niem. 0.60.

Czeki. Belgja 5440 sprzedaż 5490, kupno 5390; Berlin 0.61 sprzedaż 0.62, kupno 0.60; Holandja 40900—40100; Londyn 480.500 sprzedaż 485.800, kupno 475.700; Nowy York 105.000 sprzedaż 106.000, kupno 104.000; Nowy York drobne sprzedaż 105.500, kupno 103.500; Paryż 6345 sprzedaż 6405, kupno 6285; Praga 3200; Szwajcarja 18410 sprzedaż 18610, kupno 18210; Wiedeń 145 sprzedaż 146 kupno 144; Włochy 4620.

Papiery procentowe: Miljonówka 1750, kupno 1650.

Zurych. (PAT).

Zamknięcie giełdy. Berlin 0.0052; Holandja 228; Nowy York 568.50; Londyn 26.02; Paryż 33.80; Medjolan 24.07; Praga 17.05; Budapeszt 0.06 1/2; Bukareszt 2.90; Belgrad 6.15; Sofia 5.25; Warszawa 0.0045; Wiedeń 0.0080 1/4, austr. korona stempl. 0.0080 1/4.

Kraków.

Chemikalja. Za kg. loco Kraków w zł. Kwas acetylosalicylowy 13.60, salicylowy kryst. 9.08, amonjak żrący stężony 0.90, kamfora japońska 26.00, siarczan miedzi kryst. techn. 1.21, formalina 40% 2.30, gliceryna oczyszczona 28% 3.40, guma arabska Cordofan 3.85, jod kryst. oczyszczony 88.40, calcii chloricum 2.08, mentol japoński kryst. 18.55, dwuwęglan sodu 0.79, olej lniany 2.50, olej rycyn. farm. 2.80, wazelina żółta farm. 1.13, ałun mielony 0.72. Tendencja utrzymana.

Zioła lecznicze. Za kg. w zł. Anyż gwiazdkowy 8, Leopodium 8.65, kwiat lipowy 2.30, korzeń walerjanowy 1.55, rumianek 1.72, sporysz 4.60, kwiat lnu 1.10.

Bydło. Buhaje 7500—11800, woły 7800—11800, krowy 6850—12200, jałówki 8750—11500, cielęta 10500—12000, nierogacizna żywej wagi 12700—15800, bitej wagi 17000.

Dr. LEON WACHHOLZ
prof. Uniwersytetu krakowskiego.

Medycyna kryminalna.

W innym przypadku zdołano stwierdzić jednego i tego samego mordercę po obrażeniu zadanem kilku ofiarom zabitym w odstępach czasu, stale w tę samą okolicę ciała. W r. 1920 znaleziono koło jednego z miast saskich zwłoki 18-letniej dziewczyny z widocznymi śladami popełnionego na niej morderstwa z lubieżności płciowej. Prócz innych obrażeń zwracała uwagę u zmarłej rana kłuta szyi w dołku tuż ponad rękojeścią mostka, drążąca w głąb. Na kilka tygodni przedtem natrafiono w tej samej okolicy na zwłoki 7-letniego chłopca z taką samą i w to samo miejsce szyi zadaną raną. Lekarze znawcy [3]) wyrazili na tej podstawie zdanie, że w obu przypadkach musiał działać jeden i ten sam sprawca. Znawcy ci przejrzeli następnie zbiór zdjęć fotograficznych zakładu sądowo-lekarskiego w Lipsku i znaleźli zdjęcia ofiar podobnie dokonanego morderstwa na osobie 9, 10 i 11-letniego dziewczęcia na 3, względnie 4 i jeden rok przed morderstwem ostatniem. Orzekli tedy, że i w tych trzech dawniejszych przypadkach działał niewątpliwie ten sam sprawca. Gdy w czasie śledztwa w sprawie morderstwa ostatniej t. j. 18-letniej ofiary, podejrzenie padło na pewnego mężczyznę, a ten się przyznał do ostatniego czynu, wówczas zdołano go na podstawie przekonywującego orzeczenia znawców skłonić do dalszego jeszcze przyznania się, że był mordercą wszystkich wymienionych ofiar. Przypadek powyższy dowodzi zarazem wielkiej doniosłości, jaką posiadają zdjęcia fotograficzne ofiar skrytobójczych morderstw dla kryminalistyki. Gdyby bowiem lipski zakład sądowo-lekarski nie był posiadał fotografji ofiar poprzednich, pozostałby sprawca ich śmierci nieznanym.

W poszukiwaniu za niezawodnym sposobem wykrycia sprawcy skrytobójczego morderstwa, które zawsze budzi grozę w społeczeństwie i które sprawia tyle trudności władzom bezpieczeństwa w wyśledzeniu nieznanego przestępcy, wyraził dr. Vernois [4]) w Towarzystwie sądowo-lekarskiem w Paryżu w roku 1859 myśl, czy nie udałoby się wykryć sprawcy przez zbadanie dna oka ofiary, przezeń zabitej. Oko bowiem przedstawia, jak wiadomo, mały przyrząd fotograficzny. We wnętrzu oka mieści się błona, zwana siatkówką, na której odbija się jak na matówce, lub na kliszy obraz tego przedmiotu, na który oko spogląda. W błonie tej mieszczą się t. zw. pręciki i czopki. Pręciki posiadają czerwony barwik, t. zw. purpurę wzrokową, która się pod wpływem światła rozkłada, zmieniając swą barwę na purpurową kolejno na czerwoną, potem na żółtą, a wreszcie znika całkiem. W ciemności znowu się odradza z powrotem po niewielu (u królików po 7, u żab po 20) minutach. Wobec takiego urządzenia dna oka, przypuszczenie powstania obrazu mordercy ofiary na dnie jej oka było i jest o tyle uzasadnione, o ileby ofiara nań przed śmiercią patrzyła. Ażeby rzecz wyjaśnić, podjął w roku 1880 Kuehne [5]) doświadczenie z królikiem, którego obezwładnił tak, aby mógł bez możności poruszania głową patrzyć przez dłuższą chwilę w kwaterę okna. Następnie go zabił, wyjął jego oko, zdjął w świetle żółtem (sodowem) siatkówkę, rozciągnął ją na płytce porcelanowej, utrwalił w 4% roztworze ałunu, wysuszył w ciągu 8 dni w ciemni, poczem przekonał się, że na siatkówce znajdował się obraz kwatery okna. Obrazy przedmiotów odbite na siatkówce oka nazywają się optogramami. Doświadczenie to natchnęło Juljusza Claretie [6]), francuskiego powieściopisarza, do wykorzystania go w jednej ze swych powieści, poświęconej Lombrozie. Stwierdzony w dnie oka ofiary zabójstwa optogram, umożliwia — w tej powieści — wykrycie zabójcy. Sprawę znaczenia kryminalistycznego optogramów poruszył w r. 1918 dr. Haber [8]) w Wiedniu i gorąco ją polecił dla celów kryminalistyki na podstawie swych teoretycznych rozważań. Niestety sposób ten nie posiada żadnego praktycznego znaczenia, a to z następujących przyczyn, któreśmy podali do wiadomości Haberowi wskutek prośby jego o nasze zdanie w tej sprawie. (C. d. n.)

[3]) Schütz i Zetschke: Ein vielfacher Lustmörder und seine Entlarvung durch mediz. Indizien. Arch. f. Krim. 1922. T. 74.

[4]) Brouardel: Les blessures i t. d. Paris 1906. s. 104.

[5]) Jahresber über die Leistungen u. Fortschritte in der Ophtalmologie. Tübingen 1880.

[6]) L'accusateur. (Oskarżyciel).

[8]) Augennetzhautbilder bei Ermordeten und Kriminalistik. Odbitka i Die Netzhaut als Entdecker des Mörders. Frankfurtska Umschau 1918. Nr. 29.

Ogłoszenia z Niemiec przez biuro ogłoszeń **„PAR"** **Poznań lub Berlin SW. 68,** Neuenburgerstrasse 4.

OGŁOSZENIA

Administracja otwarta od godziny 9—1 w południe i od godziny 4—7 wieczorem.

CENY OGŁOSZEŃ: drobne ogłoszenia za słowo Mk **200**·— dla poszukujących posad Mk. **100**·— za słowo: drobne o treści matrymonialnej Mk. **300** wiersz milim. jednoszpalt. Mk **750**·— wiersz milim. w rubryce „Nadesłane" Mk. **2250**·— wiersz milim. po kronice Mk. **3000** Ogłoszenia przed tekstem wiersz milimetr. Mk. **3600**·— Za układ tabelaryczny, kombinowany 50%.

Ogłoszenia zagraniczne 100% droższe.— (Za terminowe zamieszczenie wszelkich ogłoszeń Administracya nie odpowiada) — Ceny powyższe obow. od dn. zmiany w nagłówku

Wolne posady

ZDOLNEGO urzędnika asekuracyjnego (tylko fachowca na korzystnych warunkach poszukują Towarzystwo Ubezpieczeń „Unja" oraz „Poznański Bank Ubezpieczeń" w Krakowie. Zgłoszenia. Rynek l. 9 (Pasarz Bielaka). Poszukiwani są również zastępcy we wszystkich miejscowościach zach. Małopolski i Śląska Cieszyńskiego dla działów: ogniowego, kradzieżowego, ubezp od wypadków i odpowiedzialności prawnocywilnej. 1897

Kupno

KUPIĘ pensjonat w Krakowie. Opis z podaniem ceny nadesłać do Administracji „Gońca Krak." pod „Ryzykant".

Różne

MILJON marek nagrody. Niedziela 1 lipca zgubiono broszkę brylantową forma kokardy, w drodze Aleje Mickiewicza Krasińskiego, Wygoda, Retoryka, Garncarska, Szujskiego, Karmelicka, Lenartowicza, wiadomość do sklepu Karlińskiego — Sukiennice 28. 1896

POTRZEBNY jest duży plac na skład żelaza. Pomieszczenie potrzebne conajmniej 1000 ton. Posterestante „firma zapewniona" Kraków, Główna Poczta.

STARUSZKA 78 letnia wdowa po urzędniku ciężko chora, pozostająca bez środków do życia prosi o wsparcie. Łaskawe darki przyjmuje Adm. „Gońca Krak." pod K. A.

MĄKĘ ŻYTNIĄ walcową 55—60% kaszę jęczmienną drobną i perłową poleca polskie handl. przem. Twto „Hejnał" w Gorzkowicach. Adres poczt. i tel. Gorzkowice—Hejnał. 1767

UWAGA! Wykonuję reperacje maszynek do mięsa oraz dorabiam części składowe do wszystkich systemów. Myszkowski, Kraków, Dietlowska 46. 1857

OGŁOSZENIE

Fabryka cementu „Górka" Spółka akcyjna

zawiadamia P. T. Akcjonarjuszy, że stosownie do uchwały XI. Walnego Zgromadzenia Akcjonarjuszów z dnia 23/VI. 1923 r., dywidenda na kupon Nr. 11. za rok 1922. będzie wypłacona w wysokości Mkp. 600.— w Centrali Banku Przemysłowego we Lwowie i oddziałach tegoż od dnia 1. lipca 1923. r.

Kupujemy! Kupujemy!

SIANO

w każdej ilości — płacimy wysokie ceny.

Jan Sułkowski i Mieczysław Tatara

Toruń, Sienkiewicza 12. Telefon 805.

Pługi parowe - Części zapasowe

stale na składzie

— Budowa pługów 4, 5 i 6 skibowych —

Wyrób części dla wszelkich systemów

Remont na miejscu lub w własnej fabryce

Centrala Pługów Parowych, T. z o. p.,

Poznań

Ad. telegr.: „Centropług". Biuro: ul. Piotra Wawrzyniaka 28-30.

Fabryka: ul. Wawrzyńca 36. Telefony: 2121 i 4152.

Znana z dobroci swych wyrobów

ŚWIATOWEJ SŁAWY

KIJOWSKA FABRYKA CZEKOLADY

„FRANÇOIS"

F. GOŁOMBEK i S-KA

KIJÓW — EGZ. OD R. 1874

otworzyła fabrykę swych bezkonkurencyjnych wyrobów **w Poznaniu,** polecając

P. T. Grosistom i Detalistom

Czekolady marki „François"

w tabliczkach, a to:

Orzechową, mleczną, jajeczną, deserową mocca i wiele innych.

Pralinki. **Karmeliki.** 1848
Landrynki. **Bomby.**
Wafle. **Desserty.**

Zamówienia przyjmuje i wszelkich informacyi udziela

Ajencja Handlowa „URSUS"

Kraków, ul. Sobieskiego L. 1. II. p.

Wyłączna reprezentacja na Małopolskę, Śląsk Cieszyński i Wojew. Śląskie.

WYŻSZA SZKOŁA KROJU i SZYCIA

JÓZEFY ZABIELSKIEJ

Kraków, ul. św. Krzyża L. 7

otwiera dnia 4-go lipca dla pań i panienek, również dla pań nauczycielek i seminarzystek

WAKACYJNY KURS KROJU

Zgłoszenia i wpisy przyjmuje się od 9 rano do 12-tej i od 4 do 6-tej. 1883

!! WSPANIAŁA OKAZYA !!

dla pasażerów, którzy chcą jechać bez przesiadania z GDANSKA wprost

DO KANADY lub NEW-JORKU

784

17 lipca 1823 r.

odchodzi ulubiony i najwygodniejszy dla pasażerów III klasy okręt

Tow. okrętowego RED STAR LINE **GOTHLAND**

ze wspaniale urządzonemi oddzielnemi kabinami III klasy na 2, 4 i 6 osób.

Po wszelkie informacje zgłaszajcie się natychmiast osobiście lub listownie do

Towarzystwa okrętowego **RED STAR LINE KRAKÓW, FLORJANSKA 43**

lub w Warszawie Marszałkowska 137, gdzie zwracać się do oddziału krakowskiego.

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: Antoni Krzywy. Drukarnia „Głosu Narodu" pod zarządem R. Ferka w Krakowie.